

Styrande dokument

Internationell strategi

Fastställd av kommunfullmäktige 2017-10-09, § 127

Gäller från och med 2017-10-24

Ersätter Internationell policy 2012

1. Inledning

Oskarshamns kommun har haft formella internationella relationer sedan Andra världskrigets slut. Inledningsvis med de nordiska grannländerna och senare i Östersjöområdet och sedan 1999 även i Afrika. Omvärlden är mer oförutsägbar och föränderlig med olika oroshärdar och terrorism. Krig och konflikter driver människor mot Europa i hopp om att få en fristad och ett bättre liv. Dessutom är klimathotet starkare än någonsin. Godkännandet av klimatavtalet i Paris 2016 om genomförandet av FN:s globala klimatmål för hållbar utveckling, Agenda 2030, och inte minst genomförandet av olika åtgärder på lokal nivå är viktigt för att uppnå klimatmålen.

Dessutom står den Europeiska Unionen inför stora utmaningar på grund av hög arbetslöshet i delar av Europa och att människor inte känner sig delaktiga. Detta återspeglas även i resultatet av Storbritanniens folkomröstning rörande EU-medlemskapet och beslutet att lämna unionen (BREXIT). Gränsöverskridande utmaningar kräver samtidigt gränsöverskridande samarbeten och behov av gemensamma lösningar.

Sammantaget medför detta att det finns anledning att överväga de internationella förbindelserna och partnerskapen så att de är relevanta och innebär största möjliga ömsesidig nytta inför framtiden.

2. Mål

Genom internationella aktiviteter och kontakter samt utveckling av partnerskap och vänortskontakter ska Oskarshamns kommuns attraktionskraft och tillväxt öka och leda till en positiv utveckling för kommunen. Det internationella arbetet baseras på ett hållbart synsätt, där vi eftersträvar begränsad miljöpåverkan, utveckling av näringslivet och drar nytta av befintliga resurser och kompetens. I arbetet använder vi den internationella erfarenhet och mångfald som finns i kommunen.

Det internationella engagemanget syftar till insikt om internationella förhållanden och livsstilar, och ska vara ett erfarenhetsutbyte. Arbetet syftar också till att göra kommunens vision ”Oskarshamn - ett internationellt energicentrum och en tillväxtkommun med hög livskvalitet” känd utomlands.

3. Policy

Den internationella strategin utgår från att det internationella arbetet ska ses som ett verktyg för kommunens verksamhetsutveckling och utgå från nyttan för medborgarna samt bidra till att uppnå kommunens Vision 2030. Oskarshamns kommun ska verka för internationella kontakter och aktiviteter. Genom att tillvarata den potential som finns i att arbeta internationellt på ett öppet och effektivt sätt kan Oskarshamns kommun utvecklas.

Kommunens förvaltningar och de kommunala bolagen ska inom sin ordinarie verksamhet delta i det internationella arbetet och internationella frågor ska ingå som en integrerad och naturlig del i verksamheten. Internationellt arbete är en viktig del inom skolans alla stadier. Kommunal personal ska kunna delta i det internationella arbetet på betald arbetstid efter förvaltningsledningens beslut.

Föreningar och organisationer ska ha möjligheter att delta i det internationella arbetet. I de internationella kontakterna ska kommunen ta tillvara de ideella krafter som finns och som arbetar internationellt och har kunskaper inom området. Det internationella arbetet ska även utgå från nyttan för medborgarna. Därför bör kommunikationsinsatser om det internationella arbetet genomföras som riktar sig till målgruppen.

Internationella rapportörer ska utses av kommunstyrelsen. En rapportör representerar den politiska majoriteten och en oppositionen. Genom att internationella rapportörer utses ökar kunskapen om kommunens internationella engagemang och möjligheten att få fler engagerade i arbetet. Rapportörerna ska ha ett särskilt ansvar för att bevaka utvecklingen inom sitt ansvarsområde och de ska vara ett naturligt bollplank för tjänstemän i internationella frågor. Återkoppling bör ske i kommunstyrelsen vid lämpliga tillfällen.

4. Prioriterade områden

Prioriterade områden för internationella partnerskap är: ungdomsfrågor, omvärldsbevakning, näringsliv, miljö- och klimatfrågor, energi, kultur, turism, landsbygdsutveckling och utvecklingsfrågor samt EU- samarbete. *Det internationella samarbetet omfattar ingångna avtal och partnerskap, men kan även omfatta andra delar av världen där det tjänar kommunens mål och syften. Övergripande prioritering är det geografiska närområdet och folklig förankring. Internationellt arbete bygger på att våra invånare tycker det är bra och ser att kommunen drar nytta av det. Andra internationella relationer kan förekomma även om det inte finns avtal eller motsvarande. Nya partnerskap kan även omfatta EU- kommuner där näringslivet i Oskarshamns kommun har affärs- relationer och där ett kommunalt engagemang kan vara till nytta för utvecklingen av dessa relationer samt där det finns kunskaper och erfarenheter som kan gagna kommunens utveckling inom olika områden. Internationella projekt på förvaltningarna ska vara kopplade till dessa prioriterade områden.*

5. Förhållningssätt och bemötande

Officiella internationella besökare till kommunen ska få ett bra bemötande och ett gott internationellt värdskap i enlighet med våra bästa traditioner och erbjudas möjlighet att ta del av vår lokala kultur och livsstil. Det är även viktigt att besökarens seder och bruk respekteras och tas i beaktning under besöket.

I mötet med människor från andra länder ska vi vara goda representanter för kommunen och vår verksamhet. Inkommande besök ska tas om hand på ett professionellt sätt genom att samordning sker såväl internt som med näringslivet och andra samhällsaktörer. Varje besök kommunen tar emot bör användas som ett tillfälle till ömsesidigt lärande och utvecklande av relationer till nytta för båda parter. När vi har utländska gäster på besök bör vi också ta tillvara möjligheten att visa upp Oskarshamns positiva sidor och det utvecklingsarbete som pågår i kommunen där olika samhällsaktörer är engagerade.

Kommunens verksamhet är av sådan art och omfattning att ett väl genomtänkt värdskap är en väsentlig del av kommunens marknadsföring. För detta ändamål finns ett värdskapspaket, som bör användas vid internationella besök. Strategi- och näringslivsenheten ansvarar för att värdskapspaketet hålls uppdaterat.

6. Internationella partnerskap - nuläge

6.1 Norden

Utbytet mellan de nordiska länderna utvecklades efter andra världskriget. Sedan dess har Oskarshamns kommun haft utbyte med vänorterna: Mandal kommun, Norge, Middelfart kommun, Danmark och Korsholms kommun, Finland. Utbytet följer en avsiktsförklaring från 2003 och senare inriktningsbeslut 2011 och 2014.

6.2 EU

Kommunen deltar i olika EU-projekt och central EU- samordningskompetens finns på Strategi- och näringslivsenheten/Nova för att bistå förvaltningarna i EU- frågor och projekt.

6.3 Världen

a) Östersjöområdet

Oskarshamns kommun är medlem i nätverket Union of the Baltic Cities (UBC) sedan 1992. UBC är ett kontaktnät för städer/kommuner runt Östersjön med drygt 100 medlemmar. Sedan 2015 har UBC sju kommissioner. Kommunstyrelsen har utsett en kontaktperson gentemot UBC som ska ha insyn i arbetet i nätverket och framför allt följande kommissioner: Planning Cities, Sustainable Cities och Smart and prospering Cities.

b) Pärnu stad, Estland

Ett vänortsavtal tecknades med Pärnu stad, Estland, 1989. Avtalet förhandlades om år 2000 och innehöll till stor del insatser i samband med att Estland var kandidatland till EU. Vänorts- insatserna finansierades inledningsvis av svenska Sida och efter Estlands EU- inträde genom olika möjligheter till EU- stöd. Avtalet ses över 2017. Sedan 2010 har Industriprogrammets elever varit på hjälpresor i Estland. Eleverna har byggt utrustning till lekplatser som på plats har installerats. Vid senare resor har även elever från Restaurang- och livsmedelsprogrammet deltagit. Representanter från kommunen, näringslivet och övriga samhället har också deltagit.

c) Ray Nkonyeni Municipality (f d Hibiscus Coast Municipality), Sydafrika

Oskarshamns kommun har sedan 1999 haft ett vänortsavtal med Hibiscus Coast i Sydafrika. Det senaste vänorts- och partnerskapsavtalet träffades 2014 och gäller till och med 2018. Utbytet grundas på ideella insatser från bland annat Oskarshamns Södra Afrikakommitté (OSAK) och motsvarande organisation i vänortskommunen. Förstudier och projekt inom olika områden har genomförts genom åren och de har finansierats av Sida. I samband med en kommunsammanläggning 2016 har kommunen bytt namn till Ray Nkonyeni Municipality.

d) Internationella kontakter och erfarenheter på kärnkrafts- och kärnavfallsområdet

I visionen ”Oskarshamn- ett internationellt energicentrum och en tillväxtkommun med livskvalitet” betonas kommunens unika energiprofil. Genom åren har ett internationellt samarbete utvecklats mellan kärnkraftskommunerna i Europa i ett särskilt nätverk, Group of Municipalities with Nuclear Facilities (GMF).

Den svenska kärnavfallsprocessen väcker stort internationellt intresse. I synnerhet beslutsmodellen kring platsvalet av slutförvaret och den så kallade ”Oskarshamnsmodellen” med honnörsord som öppenhet, transparens och delaktighet har väckt stort internationellt intresse i andra länder.

Till GMF finns det även knutet ett nätverk för europeiska kommuner med kärnavfallsanläggningar, som benämns ENWD, European local Network of radioactive Waste Dialogue.

7. Internationella partnerskap - utveckling**7.1 Norden**

Det nordiska vänortssamarbetet utvecklas i enlighet med den avsiktsförklaring som tecknats mellan de nordiska vänorterna och senare inriktningsbeslut. En diskussion om det framtida vänortssamarbetet bör initieras i samband med det nordiska vänortsmötet i Middelfart 2018.

7.2 EU

EU- medlemskapet ska användas för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjning, näringslivs-utveckling och samarbete inom prioriterade områden enligt ovan. Strävan bör vara att antalet EU- projekt och partnerskap ska öka. Nämnder och förvaltningar ska i sina ordinarie verk- samheter väga in möjligheter att delta i samarbetsprojekt med koppling till EU:s fonder och program, i syfte att uppnå ett bättre resultat för kommunen, invånarna och näringslivet, såväl innehållsmässigt som ekonomiskt. Kommunens deltagande i EU-samarbete ska också ge förtroendevalda och tjänstemän en större insikt i hur arbetet inom EU bedrivs.

Med anledning av att Storbritannien lämnar EU kommer sammanhållningspolitiken och EU:s budget och strukturfonder med stor sannolikhet att förändras efter 2020. Detta måste Sverige och kommunerna förhålla sig till.

7.3 Världen

7.3.1 Pärnu, Estland, Ray Nkonyeni Municipality, Sydafrika

Vänortssamarbete med Pärnu stad, Estland, bedrivs och utvecklas i enlighet med det avtal som tecknas 2017.

I samband med att vänorts- och partnerskapsavtalet med Ray Nkonyeni Municipality, Sydafrika, löper ut 2018 ska en diskussion initieras inför framtiden.

7.3.2 Kärnkrafts- och kärnavfallsområdet

Internationella kontakter och erfarenheter på kärnkrafts- och kärnavfallsområdet ska tas tillvara.

7.4 Nya partnerskapsavtal

Nya partnerskapsavtal kan ingås om gemensamma intressen finns och partnerskapet sammanfaller med kommunens vision och den internationella strategins prioriterade områden. *Tillfälliga internationella projekt kan förekomma även utan ett partnerskap.*

8. Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av kommunens internationella arbete innebär årlig återkoppling från de internationella rapportörerna till kommunstyrelsen eller dess arbetsutskott. I vissa fall framgår även kraven på uppföljning av de vänorts- och partnerskapsavtal som träffas eller bidragsgivarens regler. Det internationella arbetet ska synliggöras i årsredovisningen till kommunfullmäktige.

Den internationella policyn ska revideras vid behov och minst en gång per mandatperiod.

9. Finansiering

De internationella aktiviteter som genomförs är delar av ordinarie verksamhet och ansvaret för hanteringen av EU- och internationella projekt ska därför integreras i respektive förvaltnings budget och verksamhetsplan. Ett internationellt anslag för vänortsutbyte och partnerskap på central nivå finns hos kommunstyrelsen/strategi-och näringslivsenheten. *Extern medfinansiering av internationella projekt ska alltid ske. Undantag kan förekomma när samarbetspartnern exempelvis är en ideell organisation och representerar det civila samhället.*

10. Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

Fastställer ramarna för det internationella arbetet genom att anta den internationella strategin.

Kommunstyrelsen

Ansvarar för den löpande politiska behandlingen och uppföljningen av det kommunövergripande internationella arbetet.

Nämnder och styrelser samt bolagsstyrelser i kommunkoncernen

Nämnder och styrelser ansvarar för att styra och följa upp det internationella arbetet. Utifrån den internationella *strategin* bör de verka för att hitta nämndspecifika verksamhetsområden som kan utvecklas genom ett internationellt synsätt. *Bolagsstyrelserna beslutar om det internationella arbetet och bedömer om verksamheten kan utvecklas genom bolagsspecifika internationella projekt.*

Förvaltningar/kommunala bolag

Respektive förvaltning och bolag bör verka för att det internationella perspektivet integreras i verksamhetsplaneringen och i ordinarie utvecklingsarbete.

Verksamhetsledningen

Följer löpande upp förvaltningarnas internationella arbete och prioriterar detta samt verkar för att ta tillvara interna och externa möjligheter.

Strategi- och näringslivsenheten

Ansvarar för den kommunövergripande samordningen av det internationella arbetet samt uppföljning och utvärdering. Nova svarar för central EU- samordnarkompetens.

11. Internationell plats

Oskarshamns kommuns internationella kontakter och partnerskap manifesteras i dag på en internationell plats på Brädholmen i inre hamnområdet. Med anledning av att denna plats kommer att ianspråktas för byggnation i framtiden behöver en ny yta för en internationell plats hittas i centrala Oskarshamn.